

**M
A
R
T
I
N
S
K
Á**

**P
O
E
T
I
C
K
Á**

**J
E
S
E
Ň**

**ALMANACH
TVORBY
ÚČASTNÍKOV**

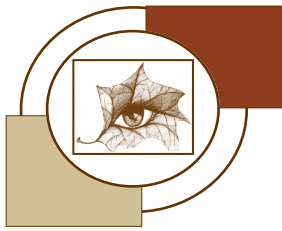
2014

Stretnutie literátov v Martine a vo Vrícku.

V dňoch 19. – 21. septembra 2014 zrealizovala Turčianska knižnica v Martine medzinárodné podujatie Martinskú poetickú jeseň. Išlo o 11. ročník stretnutia autorov a literárnych klubov zo Slovenska, Česka, Poľska, Maďarska a Talianska. Tvorba autorov bola slávnostne prezentovaná v piatok popoludní v Turčianskej knižnici. Umeleckého prednesu sa zhostili Milada Záthurecká a Martin Klein. Po programe sa účastníci presunuli do obce Vrícok, kde prebiehal ďalší program. V sobotu absolvovali exkurziu po obci Kláštor pod Znievom, navštívili pamätnú izbu, Kláštor skú kalváriu a historické objekty v obci. Popoludnie bolo venované autorským čítaniami a petangovému turnaju.

Srdečne vítame všetkých účastníkov Martinskej poetickej jesene 2015, ktorá sa uskutoční v Turčianskych Tepliciach a želáme im príjemne strávené chvíle a pekné zážitky.

Taťana Sivová

Nevrátili sa

Snívalo sa mi ,
že zmizli všetky slová
a ja
práve som chcela povedať –
-Zabudni, prosím
a skúsme začať znova .-
No zmizli všetky
a ráno nevrátili sa .
Ani ty ,
ani slová.

Až raz

Až raz
ti život účet predloží
zretelne rozpísaný –
-dal
-mal dať
len bral –
až vtedy ozaj zaplatíš
za to
čo preflákal si
čo zradil
predal
vzal.

OLDŘICH BANIA

M
A
P
O
J
2
0
1
4

Větru, dešti neporučíš !

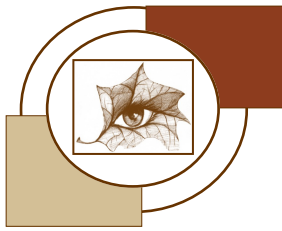
„, co žijem v Těrchovej som takyto výstražný prst od Pána-boha eště nezažil“ prohlásil horský záchranář Josef Vričo. Fak-ta: 22.7.2014. spadlo za hodinu 65 mm srážek , což udělalo své. Z kopců Hromová a Stely pod návaem vody se sesula do údolí půda. Lavina bahna strhla i několik desítek aut především turis-tů. Opravdu, co jsem viděl v Těrchovej , Vratná Dolina byla apo-kalypsa, na kterou se sjelo nejen mnoho záchranářů, hasi-čů, doletěl i premier Fico. Na chatě Vratná zůstalo uvězněno na 60 turistů. Hasiči museli rozřezat několik aut, aby se ujistili že v nich nejsou lidé.

Tato situace si žádala rychlé řešení všech , kdo mohl jakko-liv postiženým pomoci. Tak se stalo že jsem byl požádán Němec-kou a Českou pojišťovnou zda bych se nepostaral o německé turisty. Šlo o rodinu která již 13 let jezdí trávit prázdniny a dovo-lenou na Slovensko . Požadavek byl jasný dopravit rodinu rychle a bezpečně do Magdeburgu v Německu.

Po problémovém příjezdu do obce Zázrivá - stred mě kromě čekajících turistů přivítal i řářící úsměv paní domácí, která mi nabídla kafe a k tomu jejich třináctiletá vnučka zahrála na Heligonku a s dědou zaspívali pár Slovenských písniček. Bylo obdivuhodné, co ji naučil děda, jak krásně hraje i zpíva ve 13 letech a prosím to vše bez znalosi not !! Obec Zázrivá ji přihlásila na uměleckou soutěž dětí do Martina. Lidé pomohli z ušitím kro-je a vnučka se odměnila tím že soutěž vyhrála.

Dopil jsem kafe. Naložil rodinu a po 900 km vystupovali všichni sice unaveni ale spokojeni doma v Magdeburgu . Paní do-mácí uvařila druhé kafe tentokrát z Papua New Gwinea . Dopil jsem , poděkování a zpět 800km nach Czechoslovakia Beskydy

To co jsem viděl ve Vratné dolině mne ohromilo. Příroda je mocná a člověk má zde na zemi jen přechodné bydliště.

Grunt je istota

V súčasnej, finančne neistej, dobe je možnosť dobre investovať, nad zlato. Mňa oslovila možnosť - kúpa vesmírnych pozemkov. Nie je to na Zemi, tam kríza ešte nedošla.

V ponuke sú pozemky na Mesiaci, s termínom dodania ihneď a pozemky na Marse a Venuši do 14 dní. Cena rovnaká: 1 ár/33,46 Eur. Suma zahŕňa doklady o vlastníctve, s priloženou mapou a garanciou zaručene nádherného výhľadu na Zem z ktoréhokoľvek ponúkaného pozemku.

Kráčam s dobou, tak povedzme, že si chcem vybrať. Na Mesiaci aj Marse je chladno a nie je tam atmosféra. Zato na Venuši atmosféra je a je tam aj teplejšie. To bude niečo pre moje uzímené telo. Čo tam po tom, že atmosféra je jedovatá! Detaily nechávam pre pesimistov.

A nakoniec, čo mi bráni urobiť si zadné dvierka? Nedajbože, v prípade úmrtia, si môžem v testamente rozkázať, aby moju urnu na môj pozemok doručili v rakete. Len škoda, že potom by som sa už nemohol kochať garantovaným výhľadom na našu Zem.

No a čo! Ako hovorili naši starí rodičia - grunt je istota a dobrá investícia.

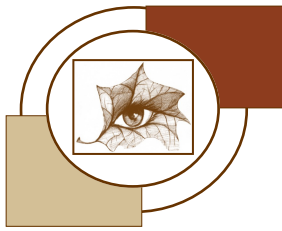
A dodávam, nielen pre živých?

MOJE ŚCIEŻKI W GÓRACH - úryvok

Wprawdzie jeszcze nie jestem w wieku – przynajmniej tak mi się wydaje – w którym pisze się wspomnienia, ale nagle naszła mnie nieprzewartta chęć napisania całkowicie osobistego tekstu pod hasłem: „ja i góry”...

W minione wakacje odezwał się we mnie – a jednak ! – pierwszy objaw starości, czyli chęć powrotu do miejsc znanych z dzieciństwa i wczesnej młodości. Zrobiłem peregrynację po Tarnowie i okolicach. Pewnego razu obserwowałem zachód słońca z Lubczy Szczepanowskiej koło Pleśnej. Pod moimi nogami rozpościerała się rozległa panorama w kierunku Krakowa. W dole błyszczwała wstążka Dunajca, dalej widać było dachy Wojnicza i na końcu długa, czarna krechę biadolińskich lasów. Patrzyłem jednak na coś innego. Oto fascynujące zjawisko: ciągnąca się od Wisły równina dochodzi do szosy Kraków – Tarnów i nagle jak nożem uciał! Dosłownie, bo za asfaltem jest już inny świat – witajcie w Karpatach! Patrząc w prawo: płasko jak na stole. Patrząc w lewo: górki i pagórki. To tylko mały przedsmak doznań górskich, ale gdzieś przecież musi być ich początek...

Patrząc zaś na wprost, na drugim brzegu Dunajca zobaczyć można skromny grzbiecik Paniańskiej Góry, na której szczycie niegdyś – gdy miałem 12 lat – byłem świadkiem wykopalisk archeologicznych w ruinach średniowiecznego zamczyska o nazwie Trzewlin. Gdy tak patrzyłem, przypomniała mi się postać Seweryna Goszczyńskiego, który przeszło półtora wieku wcześniej, stąd właśnie, z Paniańskiej Góry oglądał po raz pierwszy Tatry. Właśnie! Przecież swoją słynną podróż, opisaną barwnie na kartach „Dziennika podróży do Tatrów” zaczynał romantyczny poeta nie skądinąd, jak z podtarnowskich Mikołajowic.

Na polpúti

Na polpúti cesta
dlhá je
je jej už len pol
nie kratšia
či dlhšia
ako prvá polovica
ibaže je druhá
už nie prvá
menej spoľahlivá
v poradí

prvým sa vždy ustupuje
bo nie sú druhí
bez významu
nie záhadní ako
druhí
kde kompas
aj zlýha

a severky niet
noc temná
a lúč skryl sa
za nejasnú oblohu

treba sám so sebou

tí vzadu
budú iba hľadieť
a čakať na svoj neuh
kým nebesá
neprídu na pomoc
do diaľav

či podá ti ruku
svet
čakajúci
že spadneš?

a kričať na pomoc
ako bezvládný
čo zrak nechal doma
a slepo dal sa
na cestu bez svetla

strom ešte nepúči
a ratolesť ti z neho
neuvíju na hlavu
sťa Herodesovi
pred davom, čo víta
oslávencia

aký úspech čaká nás
po polpúti
čo končí sa
a druhá začína?

keď obloha vzbĺkne
a lúč prederie sa
nejasnom
ani jasnovidca netreba
veštiť nám
či šťastie zabudlo sa
a či na polpúti samo
do nejasna čaká slepo
bez podkutej palice

na strane príchodu
už slz netreba
na polpúti inak
nech radosť jasá
Herodes sa nehnevá

odvážlivcov života
spasí žitia krása.

Rok v kuchyni

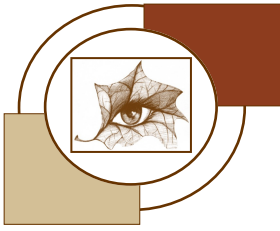
Vianoce voňajú kapustníkom.
Nie rybami, ani makom.
Kapustníkom, čo robieva mama.
Nadránom vstáva miesiť cesto,
udusiť kapustu a dať iba štipku korenia.
To korenie okorení naše sviatky.

Fašiangy voňajú šiškami.
Hostinou, nie lekvármi.
Aj keď nimi opovrhuješ.
Šiškami, ktoré otec vždy zráta,
poteší sa z párnych čísiel.
Tie čísla sme my sami.

Veľká Noc vonia šunkou.
Nie vajciami, nie tvarohom.
Ani voňavkou, vymytou z vlasov.
Šunkou, ktorá od Vianoc čaká
na to, aby mohla hostiť celú rodinu.
Tá hostina nás zblízuje.

Leto vždy vonia lečom.
Nie kečupom a slivkami.
Bárskoľko gulí zjeme.
Lečo, v jednoduchosti zložité.
Cez zimu máme na stole leto.
Aby sme sa napojili slnečným lúčom.

Jeseň vonia zaváraninami.
Postaví ich na policu.
Lečo vedľa čerešní,
čerešne vedľa lekvárov.
Aby boli spolu, ako my.
Na polici v špajze sa skrývame.

Obraz prvý

„Pán Boh zaplať. Po omši je výborovka.“ Štuchol ma pod rebrá kostolníkov syn, keď vyberal cez omšu do zvončeka. No čo sa smejete, o internete a mobiloch nebolo ešte ani chýru. Cez poštu, je to jednak na dlhé lakte a jednak škoda papiera a známok. Takto stačilo obísť kostol a každý člen výboru SZM (rozumej socialistického zväzu mládeže) vedel čo bolo treba. Dal modlitebnú knižku pod pazuchu a pobral sa k výborníkovi, u ktorého sa to konalo.

„Došlo k najhoršiemu,“ začala predsedníčka „besede so sovietskym vojacom sa nevyhneme.“ Tvárili sme sa, že tam nie sme. Už nám nič inšie nechýbalo, len beseda s okupantom. „Že už boli besedy po celom okrese a ak nebude aj v našej dedine, predseda MNV bude za to popoťahovaný.“ Pokračovala. „Ale očúvaj, šak ta nido nedójde, viš si predstaviť to fiasko.“ Opáčil Vilo. ...Ticho.

„Ná šak spravme diskotéku. Keď sa to utají, decká dójdú a tú chvílu vydržá, né.“ Vypálila od boku Eva. Návrh bol prijatý jednohlasne, ako najlepší. Veď iný ani nepadol. Súhlasne sme prijali aj dodatok od Vila, že bude treba aj nejaký ten demižón s vínom... pre istotu.

Diskotéka prebiehala štandardne, ani magneták sa nekazil, len my, teda ako výborníci, sme trpeli. „Už je tu“! Spiklenecky dobehol kostolníkov syn, ktorý vonku hliadkoval. Vyšli sme, práve keď sa z vojenskej Volgy súkal vysoký, štíhly, mladý nadporučík. Predstavil sa ako Valentín a šli sme dovnútra. Osadenstvom to zašumelo, hudba sa na pokyn zasekla v polovici pesničky a predsedníčka vyšla s farbou von.

Poviem vám, čo by ste ma zabili, neviem o čom tá oficiálna beseda bola. Viem len, že bola veľmi krátka. Po nej sme Valentína odpratali z očí na malé občerstvenie do „izbičky“. Volali sme tak malú šatňu za javiskom. Zopakovalo sa predstavovanie výborníkov - atmosféra ľadová. A nielen preto, že bol november. Počas „občerstvovania“ sa predsa len pomaly rozbiehala beseda neoficiálna. Chvíľu sa aj zaiskrilo, keď sme sa skraja vyjadrili o ňom ako o „zachvátčikovi“, nech vie na čom je. Medzinárodný incident visel vo vzduchu. Poľavilo, keď som ho chytil za klopu uniformy a rukami nohami vysvetľoval, že nie on ako Valentín ale on ako nadporučík, čo reprezentuje okupačnú armádu. Čo vám poviem, bolo búrlivo. Ale, stanoviská sa postupne vyjasňovali. Tie demižóny bol výborný nápad. Keď sme neskoro po polnoci budili vojačika – šoféra, (celý čas sedel chudák vonku v aute), z Valentína už nebol nadporučík, ale obyčajný Valentín. A to už bolo trochu o inom. Volga odfrčala a nám odľahlo. Netušili sme, že to nie je posledné dejstvo tohto príbehu.

Francois Villon, Františku, Franto !

Co jsi byl vlastně zač ?
Básník, bohém nebo rváč ?
Mlčíš a neřekneš nám to.

Francois Villon, Františku, Franto!
Měl jsi rád víno, zpěv a ženy.
I tlustou Margot a na ní i tam to.
A život? Ten Ti mohl být ukradený.

Francois Villon, Františku, Franto!
Už víme, co jsi byl vlastně zač.
Básník, co napsal svůj Testament.
Díky, Maestro! A stačí nám to.

Bohumile Hrabale,

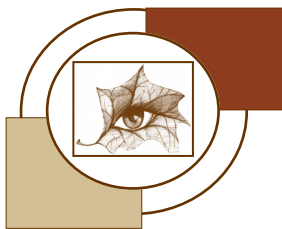
skřivánku na niti,
vzpomínáme na krále,
pěnivým mokem nalití.

Ukaž nám pábiteli,
kde jsou ty postrážiny ?
Vylezeme na komín,
vyhlížet čas jiný.

Našel jsi u prostých lidí
perličky na dně.
Hledat je u kmotrů,
bylo by marné.

Dej nám směr,
kde jezdí ty ostře sledované vlaky,
spoje nám škrtají
a chybí nám prachy.

Bohumile Hrabale,
skřivánku na niti,
vzpomínáme na krále
pěnivým mokem nalití.

ZASE PRVNÍ

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Věra

Mrštná znuděně zvedla na svém stole další z došlých přípisů, aby se aspoň na okamžik začetla do nudné agendy spadající pod její pole působnosti.

Stačila však přečíst jen několik málo slov a ústa se rozšířila do podkovy: „Podle průzkumů odborníků EU jsou dnešní žáci a žákyně II.stupně základních škol na prvním místě ...“

Zaradovala se. A potom, že ona nic na ministerstvu nezlepšila. Je tady sice jen pár týdnů, ale už jsou vidět plody její práce. Zase první, a to přitom ještě nedávno měla problémy s pravopisem. Ale kolegové ze strany v ní měli důvěru, jasně jí řekli, že prostě strana nemá, kde brát stále nové a nové odborníky, neboť životnost ministra ve vládě se povážlivě zkracuje. No a co, vždyť kdo jiný by měl školství rozumět než právě ona, která ještě v době mateřské vypomáhala jako pomocná kuchařka ve školní jídelně. Nakonec více než dvacet let potom uklízela ve školním kabinetu, dokonce ve všech třídách a i v ředitelně, takže ona viděla školství ze všech stran. Ona má přeci kvalifikaci a najednou všichni ti, co pochybovali, vidí, že podle průzkumů odborníků EU jsou dnešní žáci a žákyně II.stupně základních škol na prvním místě ... zase nedočetla, neboť se čtením měla občas potíže, hlavně si pletla písmenka „bé“ a „pé“, ale už se lepší, splete se jen občas.

Musí tu dobrou zprávu zavolat kolegyni poslankyni: „Představ si, Jano, že jsem za pouhých pár týdnů na ministerstvu docílila toho, že se naši žáci a žákyně v rámci průzkumů EU umístili na prvním místě!“ Chlubila se.

„Tak to gratuluju, já věděla, že jsi prostě jednička,“ uznale pokyvovavla hlavou poslankyně Jana.

„To bude pan premiér koukat, a to se mu nezdálo, když mě naše strana navrhla na ministryni. Zítra máme zasedání vlády, tak mu to tam ukážu, aby věděl, koho to má ve vládě. Univerzitní profesori si s tím nevěděli rady, až jsem musela přijít já ...“ sama se chválila.

„Čtete, pane premiére, jen čtete,“ hrdě podstrčila pod nos premiérovi druhý den na vládě ministryně lejtstro.

„Podle průzkumů odborníků EU jsou dnešní žáci a žákyně II.stupně základních škol na prvním místě ...“ četl nahlas.

„Vidíte, na prvním místě a vy jste mi nevěřil!“

„Na prvním místě ve spotřebě alkoholu, cigaret a drog,“ co že nechápal premiér.

„Zase jsme první, a to je moje zásluha!“ Hrdě odešla středem!

Korene sú pod zemou

Snívало sa mi zase o samých starých veciach: starý domček, staré postele, staré obrazy svätých na stene a starí rodičia so starými starosťami. Nevieam, či je to len náhoda (asi nie), ale tieto zlomkovité staré zábery z detstva sa točia v mojej hlave stále okolo postavy starého otca.

Ani neviem, v ktorom roku a ako zomrel. Pamätám sa však na hrmot hrúd, ktoré tak nemilosrdne padali na jeho rakvu. Každý plakal na tom pohrebe, len ja som nemohol. Ja som starého otca nikdy nepochoval. Pre mňa bude žiť, pokým sa budem pamätať na kyticu lesných jahôd, alebo na prvú cigaretu, čo som dostal od neho - pokiaľ ma niekam viaže jeho pamiatka. Viem, že kým sme nemali televízor, za dlhých večerov nám starý otec rozprával svoje pravdivé rozprávky o svojej mladosti, o talianskom fronte, o našej dedine a o horách. Rozprával nám aj o tom, „jak sa naučil uhersky“. Nerozumel som to posledné slovo. Ani to, že ten cigán, čo nám prišiel pod okno hrať na husliach, prečo hovorí tak čudne, inak ako ostatní v našej dedine. Mnohým veciam som nerozumel ani neskôr, keď ma v škole naučili po maďarsky lepšie ako po slovensky, a je ešte kopa vecí, ktoré nechápem dodnes.

Nerozumiem napríklad, prečo si bol starý otec taký istý v tom, že to, čo zasadil, aj vyrastie. Pamätám sa, ako starostlivo vyberal miesto na dvore, aby každému z nás zasadil jeden stromček, na ktorý sme časom aj zabudli. Až nedávno som si pripomenul aj tie naše stromčeky. Pozrel som si ich. Naozaj vyrástli. Niečo ma predsa len trápi: nevidím korene.

Neúplnosť Zlatého veku

Keď nastal na zemi opäť Zlatý vek, všade sa rozhostil pokoj a mier. Ľudia mali dostatok až hojnosť. Všetko sa dalo kúpiť a každý na to mal. Nikto nikomu nič nezávidel a každý bol šťastný, keď mohol tomu druhému niečo dať.

Dlho panovala spokojnosť a blaženosť.

Postupne však ľudia začali byť znepokojení. Opantával ich pocit neistoty, ktorú nevedeli pomenovať. Cítili, že predsa im len čosi chýba, ale nevedeli čo...

Krásavec

Vo vlaku do prázdneho kupé si k mladej dievčine prisadol nesmierne príťažlivý muž. Nemohla sa ubrániť tomu, aby si ho neprezerala najskôr veľmi zvedavo, no potom priam žiadostivo.

On to samozrejme zaregistroval a prihovoril sa jej: „Dovoľte, aby som sa vám predstavil. Som Zlo.“

Prekvapené dievča sa zmohlo len na zakoktanie: „Ale... hovorí sa... že zlo je škaredé a odpudzujúce.“

Muž sa pobavene usmial: „To sú len také moralistické táraniny. No veď uznajte aj sama, keby som bolo škaredé a nepáčilo sa ľuďom, ako by som si ich dokázalo toľkých získať?“

Rozpor

V starobe, v chorobe, na konci života mal krédo:

„Netreba sa báť! Treba byť len pripravený.“

Keď nadišiel jeho koniec, bolo to s ním inak...

Ako inak?

Bol pripravený, ale bál sa.

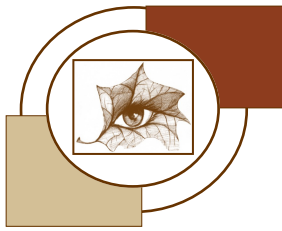
Lipa v poli.

V poli opustená, zabudnutá,
postáva veky lipa stará.
Kam dovidíš, tam rodná hruda,
čo stále poživeň nám dáva.

V korune letný vetrík ševelí
a vrásky v kôre prezrádzajú vek.
Zašepká lístku lístok zelený,
v jeseni vydáme sa na útek.

Koncom leta sú lány zlatisté,
obilie skláňa klasy k zemi.
Pod lipou zrazu lístok na liste,
šepkajú báseň o jeseni.

A keď potom príde jeseň,
na hrude rozpálenej do horúca,
spievajú listy svoju pieseň,
pre zlaté lány do budúca.

Slon a chobotnica

Slon putoval savanou a hľadal vodu. Prišiel až k brehu mora a potešil sa, že objavil toľko vody. Pomyslel si, že už nikdy nebude smädný, keď tu zostane žiť. Sklonil hlavu, chobot ponoril do vody a začal ju nasávať.

V tej istej chvíli v blízkosti miesta, kde slon ponoril svoj chobot do morských vln, sa vyhrievala chobotnica. Nahnevala sa, že nejaký nepoznaný votrelec sa opovažuje rušiť ju. Jedným z chápadiel omotala sloní chobot a stisla ho z celej sily. Začudovaný slon rýchlo vytiahol chobot z mora a tu uvidel neznámeho tvora. Snažil sa ho z chobota striasť, ale chobotnica sa ho nechcela pustiť a ešte zosilnila zovretie. Keďže slon nemohol dýchať a chobot ho začal štípať, položil neznámeho tvora na piesčitý breh a rýchlo ho rozmliaždil silnou nohou.

Keď si vylial vodu do úst, zistil, že voda je veľmi slaná a nedá sa piť. Sklamany sa otočil a ťažkým krokom odkráčal tam, odkiaľ prišiel.

Ponaučenie:

Nerobme si domnienky, pretože nie všetko je také, aké sa na prvý pohľad javí. Osobnou skúsenosťou môžeme zistiť, aká je skutočnosť, no nevedomosť nás môže niekedy stáť život.

Hovorí sa...

Dá sa láska niečím merať?
Na metre má viac ako rovník celý,
na kilá ťažšia je ako svedomie, ktoré hryzie,
na roky dlhšia je ako doživotie za stenami cely,
na litre viac má než oceán, ktorý zo slz je.

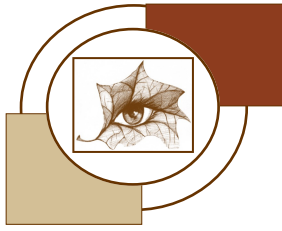
Vraj vždy niekto ľúbi viac než ten druhý,
vraj nemožné je ľúbiť niekoho večne.
Vraj časom láska bledne ako farby dúhy
a kedysi dlhé rozhovory budú vraj stručné.

Vraj prestaneš ma bozkať na dobú noc
a vraj prestaneš mi ráno variť kávu – bez mlieka.
Vraj časom stratí šťastie svoju moc
a začne sa z krásneho šatu vyzliekať.

Vraj prestaneš mi pomáhať s večerou
a vraj prestaneš sa so mnou smiať.
Vraj nebudem už tvojou jedinou
a vraj nebudeš ma už hladievať.

Vraj stratím krásu po deťoch
a vraj budeš radšej na pive.
Počuješ? Vraj naše šťastie je len dáky vrtoch
a čas ho vraj isto-iste zabije.

Chytil si mi tvár do dlaní
a na pery otláčil si si môj rúž.
Vraj nič od teba ma tak nezraní.
Vraj, veď si môj muž.

Každý sme iný

Každý sme iný:
ja sálam slnkom,
ty chladiš lunou
a rád sa dívaš na hviezdy.

Dávam ti srdce,
môj hlas ti spieva
o láske, nežne...
ty čakáš, kým sa rozbrieždi.

Každý sme iný,
ja sálam láskou,
ta chladiš mrazom,
vnáraš sa v moje vidiny,

bojím sa zrakom
objať tvár tvoju,
dotknúť sa dlane...
Tak veľmi si mi vzdialený.

Seriálová babička aneb člověk má stále plno starostí.

Seděla na lavičce pod již dávno odkvetlou magnolií a polední sluníčko jí svítilo přímo do očí. Ne a ne si vzpomenout kde nechala brýle. Kdyby jí aspoň ty zuby tak netlačily. Však ono se to všechno samo nějak vyřeší. Když to ale řeší SAMO, tak to vždy stojí za prd. Nic dobrého z toho nevzejde. Samo nesamo, je tu ale klídek. Babky toho nakecají a pořád melou to stejné dokola. Dobře, že teď tady nejsou. Stále jen vzpomínají jaké byly v práci důležité a nenahraditelné. Nebo kolik měly milenců a jací to byli štramáci. Vyzpovídat by se měly neřestnice jedny prohnané. Dětičky mají samé doktory a profesory a ani za nimi nikdo nechodí. Žijí bůh ví kde. Jó, Kanada je Kanada, ale daleko. A v televizi také nic není. Jen kde mohou být ty brýle? Mohla by si přečíst nějakou knížku, nebo aspoň povídku. Třeba tu o tom kuřátku, vlastně slepičce. Nosnice to byla. Snášela velké vajíčka s krásně vybarveným žloutkem a farmář se o ni hezky staral. Vždy měla suchou podestýlku, kvalitní zrní a čerstvou vodičku. To všechno až do doby kdy přestala snášet. Tušila, že něco zlého se chystá a tak utíkala za ostatními zvířátky na farmě. Těm to ale bylo úplně jedno a každé se staralo samo o sebe. Ach ty zuby. Také je to každému jedno a nikdo jí nepomůže. Musí si je nechat trochu obrousit a nebo udělat novou protézu. To bude zase plno řečí a uštěpačných poznámek. Posledně, když si nechala dělat zuby sousedka, to bylo samé: „Nač ji budou nové zuby? Komu se chce líbit? Bez zubů aspoň nebude tak rychle jíst. Raději by měla pár kilo shodit, to by jí víc prospělo.“ Babky jedny nepřejícné. Jo starěj, ten měl dobré zuby a také byl pořádné zvíře. A jak ji při tom kousal. Musela potom dlouho nosit šátek okolo krku. Ach, a potom se narodil Lojzík. Už jsou oba pánu. Lojzík tu ale mohl ještě nějakou dobu zůstat, ten nemusel tak brzo odcházet. Měla by se za ně pomodlit a zapálit svíčku. Ale kde? Ani to se tu nemůže. Prý protipožární opatření. Ať se z toho neposerou. Joj, člověk vzpomene čerta a jako by našel.

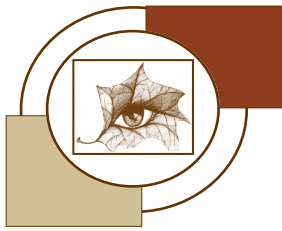
To by mi tak ještě scházelo. Ono se to řekne, utíkej. Jak mám ale utíkat s dvouma klackama v ruce?

„Paní Anežko, nesaďte tam na tom sluníčku! Vezměte si aspoň šátek na hlavu a nebo už můžete jít do jídelny. Máme dnes dobrý slepičí vývar a svičkovou. A ráno jste si nechala na stole brýle“.

Jak se to samo krásně vyřešilo. Už vím jak dopadla ta nosnice a i brýle mám. Ještě ty zuby.

Ze všeho nejdřív ale musím rychle na záchod a po obědě kávičku. Potom už budou v televizi běžet ty moje seriály.

Ať si kdo chce, co chce říká, máme tu dobré jídlo, hodné sestřičky a co víc potřebujeme.

Tri haiku

*

Naboso kráčam
zasneženým úbočím
už len v spomienkach

**

Oziaba dušu
rozpálená hladina
tichého mora

Uprostred leta
prašné polia spievajú
presmutnú pieseň

Dvor na Račianskej

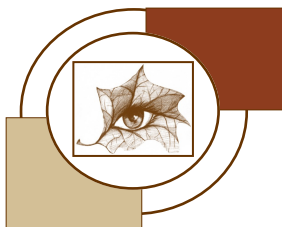
V päťdesiatych rokoch sa dvor na Račianskej doslova hemžil deťmi rôzneho veku. Niet sa čo diviť. Neboli počítače, v televízii jeden program, a tak všetky deti boli stále vonku a hrali sa s kamarátmi. Navyše v tej dobe bolo bežné, že rodiny mali aj tri-štyri deti. Pri troch stovkách bytov, ktoré sa dovedna nachádzali v Unitase a v domoch na Račianskej, sa stalo, že na dvore istý čas pobehovalo dobrých tristo detí. Sem-tam na dvor zavítali aj rodičia. Väčšinou vyprášiť koberce alebo nohavice svojich nepodarených detí. Pravidelnými účastníkmi diania na dvore boli domovníci. Napríklad pán Drabák bol domovníkom časti domov, ktorú sme nazývali Vojenská správa. Ďalším takým bol Kakadu – starý pán, penzista, ktorý od starších kamarátov dostal prezývku Stále nasraný. Síce vo svojom vysokom veku nemal šancu deti dohoniť, no nebezpečný bol v tom, že v stave zúrivosti neváhal na malého nepriateľa použiť skutočný husitský prak. Dokázal honabiť aj polovičkou tehly a vypáliť. Žiaden problém! Ak by trafil, možno by aj zabil...

Po vojne sa v jeho rajóne, o ktorý sa staral ošetrovaním a strihaním stromov, začala veľká výstavba, vďaka ktorej pribúdali ustavične noví a noví votrelci.

Ovocie na stromoch nestíhalo dozrieť. Ešte nezrelé sme ho cestou zo školy oberali zo stromov a ani staršie deti či Kakadu, tomu nedokázali zabrániť. Kto bol šikovnejší, dokázal nabráť ovocie potajomky bez toho, aby ho Kakadu videl. Tí menej šťastliví sa museli pripraviť na útek v spfške lietajúcich kameňov a nadávok.

„Ešte je to enem ve kvěce, a už to obžírajú!“ kričal na nás

Kakadu našťvaný, že opäť prišiel o pár plodov. Adrenalínu, ktorý sme prežívali pri súperení s Kakaduom, sa jednoducho nedalo povedať nie. Každý, kto prišiel domov minimálne s hrst'ou nezrelých marhúľ, sa cítil ako veľký víťaz. A víťaz chcel byť každý, bez ohľadu na to, či pochádzal z proletárskej, buržoáznej, robotníckej, intelektuálnej, dvojdetnej, alebo zo sedemdetnej rodiny.

Zastávkový (úryvok)

Zdvihol som hlavu. Nejaký zvuk. Ešteže sa zo spánku preberiem tak rýchlo. Striaslo ma. Vybehol som na cestu. Nič. Len šum lístia. Šuchot prefukovaného snehu po ceste. Zuniaca pouličná lampa, ale to nebol ten nový zvuk. Sluch mám predsa výborný...

Vpravo v diaľke niečo cinklo a škriplo. Predsa sa len niečo deje. Priložil som hlavu ku koľajnici. Áno. Je to ona. Prvá električka. Predzvesť rána, ako keď zakikiríka prvý kohút. Presne. Je ešte len kdesi za zákrutou. Prvý spoj, sem na sídlisko. Väčšinou prázdny. Veď kto by vstával tak skoro?

Vrátil som sa k lavičke a štuchol do Milana. Strhol sa a z ruky mu vypadla fľaša. Bola prázdna... ani sa nerozbila. Ale sídlisko ešte spalo a fľaša narobila poriadny buchot. Milan preľakane zažmurkal. Deka, ktorou bol zakrytý, z neho sklzla. Oplzlo zahrešil a kopol ma do nohy. Kašľať naňho. Neurobil to prvýkrát... aj tak ho mám rád. Za chvíľu sa začnú trúsiť prví pracanti. Je zima, ale čo by sme chceli v januári? Ortuť teplomera sa určite už schovala v zásobníčku.

Začalo sa blýskať. Zaliezol som pod lavičku. Búrka v januári? Alebo nás zase fotia do novín, ako znečisťujeme zastávku? Pappazzovia nikdy nespia... Aj minule som sa videl v Košickom Večerníku. Vyzeral som tam celkom fajn, pekne som zapózoval. Milan sa chcel schovať za kartón, ale nestihol. Takže na tej fotke vyzeral ako posledný bezdomovec. A on určite nie je posledný...

Väčšina cestujúcich čítava noviny. Skracujú si dlhú chvíľu v električke. Neuvedomujú si, že s tými obrovskými novinami zavadzajú. Neuvedomujú si, že v električke sú zaujímavejšie veci na pozorovanie. Ja viem, odsudzujem čítanie len preto, lebo sám nečítam... Veď nech si čítajú, knihy či časopisy... vozia sa denne, stále tie isté tváre, zastávky, rovnaký hlas z označovača...

Ja mám rád električky. Rád sa v nich vozím. Je v nich teplúčko a voňavo. Teda väčšinou. Pozorujem ľudí, ako sa ksichtia, ako frflú, ako ničomu nerozumejú... Ale nesmie ma zbadať vodič. Inak sa moja jazda skončila. Väčšinou však vybehnem skôr ako ku mne príde. Mám na to nos...

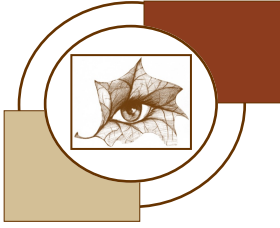
OŘECH NA DVOŘE

Před lety jsme jej zasadili
vyrostl za ty roky do krásy
do síly stromu – bohatýra
do přítomnosti a osudů
našich dnů

Povídáme si s ním
i posloucháme
větvě se rozvázně houpají
je nám u něj velmi dobře
ve stínu nás laskají

Za ta léta co přibyla nám
zrál i ořech mohutněl
je důstojný a zná náš život
vznešeně jej provází jeho pel

Nevzpomíná na své mládí
to už všechno odnesl čas
je tu prostě je tu s námi
naše životy se prolínají

Zhovárala som sa
kým nevošla dievčina
Pekná, ach
aká bola pekná
Pokojne bosou nohou
pevnou rukou
objala priestor
Pomyslela som si
zavolám ti aby si ešte nechodil

Nad terasou sa zbieha dážď

xxx

Už padajú slivky
s radosťou im vyjedzme život
Rozdeľme si chuť
a o rok
o sto
budeme ešte stále padať do pier

Z nulových básní

* * *

Ako z fontány
tak k nebu vypúšťame slová
už tisíce rokov

Tak ťažko
padajú nám k nohám
že ani voda
ťažšie nepadá

V tej záľahe
už nikto
pravdu nehľadá

Ani tí,
čo o tom
stále vravia,
no radšej sa
dokrvavia,
než by z koní
zosadli

Ale sme dopadli...

Boli sme tam traja

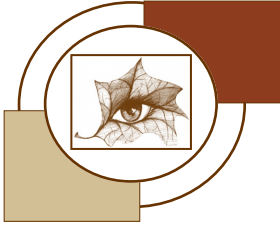
Tri básne
a ja
a ona
a pes, čo pod ním
strecha praskala.

Sprvu iba ja,
potom prišla ona.
Bola dokonalá.
Keby nie ten pes,
bola by ostala.

„Ten pes je na streche,
a voda ešte nestúpa,“
povedala.

„Ten pes má pudy.“
„Tie mám aj ja,“
ďalej dobiedzala.

Odkedy so mnou spala,
akosi menej sa smiala
a pomaly sa zmenšovala,
až bola celkom malá
Neskutočne malá.
Ešte aj toho psa
sa bála.

EVA OČKAYOVÁ-KALABUSOVÁ

Okamihy lúky

Do gazdovského dvora bránou
vtiahli už vozy plné sena.
Lúka je dávno pokosená
a zmierená so sudbou dávnou...
Aj lúčny kvet sa tíško lúči,
keď stonku pretne ostrie kopy.
Sme ako drobná kvapka rosy,
čo vytráca sa v slnka lúči.
Nepovie kvietok, či to bolí,
keď naposledy vôňou dýchne.
Iba tá lúka zrazu stíchne
a smutný vánok vane z polí...
Ako tej lúke – len do času
svet nadelí nám svieže vône,
radosť i farby, chladok tône,
kým posledný kvet vydá krásu.
-No vetrík ďalej hladí trávu,
čo s každým dňíčkum povyrastie.
Hľadáme v ďateline šťastie,
kým kosci prídu pre otavu.

BLAŽENA OVSEŇÁ

Len keby ľudia chceli viac mrieť – cynická poviedka

Kto by chcel žiť večne? Asi každý. A predsa je na smrti niečo mystické, čo nás k nej priťahuje. Umierame preto, že musíme, alebo preto, že chceme?

Mnoho ľudí nebude so mnou súhlasiť, keď poviem, že je to práve naše chcenie, ktoré nás vedie ku konečnému zániku. Keby ľudia nechceli, neumierali by. Či Vy by ste skočili do ohňa, keby ste nechceli? Nie. Ak teda doňho skočíte, asi ste to chceli, nie? Ľudia chcú mrieť a potom sa ich želania plnia.

Raz som poznala jedného poľovníka. Líca aj nos mu žiarili načerveno, ako si rád vypil. Zdravie z neho doslova sršalo. Rezko sa usmieval a večne vtipkoval.

Radi sme ho navštevovali, lebo nám vždy porozprával nejakú zaujímavú príhodu. Raz nám daroval kožu z diviaka, ktorého ulovil. Vždy som s ním chcela ísť na postriežku, ale nikdy ma nezobral so sebou. Vždy som zaspala už večer. Bola som vtedy iba malé dievčatko.

Ujo poľovník sa nám raz pochválil, že okrem poľovania začal vyrábať aj truhly.

"Aké truhly?" nerozumel môj otec. "Normálne truhly na pochovávanie?"

"Hej, do hrobov," prikývol poľovník. "V lese mám dosť dreva, tak som to spojil s lovom."

"A čo? Ide to?" zvedavo sa ho spýtal môj otec, ktorý tiež hľadal podnikateľskú príležitosť, na ktorej by zbohatol.

"Ále," zmamrmlal poľovník a daromne mávol rukou, "na začiatok to nie je zlé, len keby ľudia chceli viac mrieť." Zatým sa zasmial, akoby práve povedal nejaký svetoborný vtip.

Aj môj otec sa rehlil. Aj mama.

Len ja som sa nesmiala. Iba som stála a s vážnou tvárou som sa pozerala na toho uja. Premýšľala som, čo by sa stalo, keby sa mu to jeho želanie splnilo. Koľko by asi tak mal peňazí...

"Vypime si ešte!" pozdvihol štamprlík poľovník.

Pripili si.

Jeho červené líca boli zrazu ešte červenšie. Mali takú zdravú farbu.

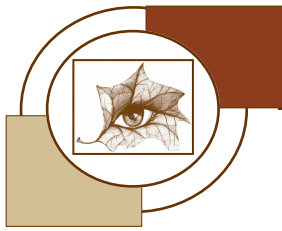
Niet nad to, keď sa želania plnia. Hovorí sa: "Kto chce kam, pomôžme mu tam." A ešte aj iné sa hovorí: "Pomôž si, aj Boh ti pomôže."

A veruže tak aj bolo.

Netrvalo dlho a išli sme na pohreb.

Čo sa vlastne stalo?

Keď ujo poľovník zase raz sedel na postriežke, aby ulovil diviaka, vyhliadol si ho v lese kliešť. Vlastne hneď traja.

BIBIANA PANIAKOVÁ MELIŠOVÁ

Na chvíľu
sa nám oči stretli.

Urobil si zo mňa
sochu z krištáľu.

Po tých rokoch
tváril si sa ako cudzí
tak ti len správu
pošlem do éteru...

Ahoj Láska.

Nech dáme šancu
aspoň pozdravu.

BOHUMÍR PROCHÁZKA

Přistál vedle mě vajgl

Cvrkat vajgly daleko umí jen zkušený kuřáci. Vajgl byl pečlivě dokouřený až k filtru. To dělají nemajetní. Pokud se ovšem nechtějí před někým vytahovat. To zahodí třeba i půlku cigarety. Jako že jim na ničem tak moc nezáleží.

Ten vajgl musel vylézt oknem věznice. V jičínské věznici je teď ubytovna pro gastarbajtry a na dvoře hospoda pro nenáročný pivaře (Krakonoš za 18). Tak tam chodím já. Bydlet v bývalé cele může být dnes docela sranda. Můžou si odtud svobodně vyhazovat vajgly a dveře ze schodiště vedou rovnou do hospodského dvora, kde se čepuje.

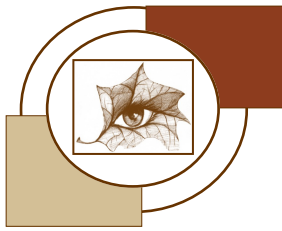
Vedle výčepu je záhon hortenzií. To byla, tuším, kněžna z Babičky. Tady je to kytky. Prý se na tomhle dvoře i popravovalo. Ostatně hospoda se jmenuje U Kata a smrtka je i na zdi jako sgrafito. Přímo nad okýnky z cel. A dole já sedávám. Je to nejklidnější místo hospody, protože nejvzdálenější. S věznicí jsem spojen těmi vajgly. Akorát že se ze svého místa dívám přímo na ty hortenzie. Možná, že přímo za nimi, u té zdi stával odsouzenec, dokud mohl stát a kdy se ho zeptali, jestli chce zavázat oči. Pointa je ale ještě drsnější. Když zasadily ty hortenzie, měly jen zelené lístečky. Ale když se kořeny dostaly do hloubky, začala odtud vzlínat červená barva do květů. Ano, květy jsou velké, husté červené. Snad nemusím vysvětlovat, kde se tam ta červená vzala.

Pivo Krakonoš je správně vychlazené a ujde. Nad vysokou zdi je modrá obloha. Posezení je příjemné, Na hortensie se ostatně člověk nemusí dívat.

Pokud ho přestane bavit čtení a fantazírování, může koukat po holkách. Kupodivu jich sem chodí hodně. Vlastně ani nevím proč. Rozhodně ne kvůli hortenziím. Ty ony asi ani nevnímají. Vlastně před tím ani já. Že nám život ukazuje tolik protikladů, abychme si tolik nefandili.

Tak k těm holkám. Mají dlouhé vlasy. Skoro všechny. A trika, či halenky na ramínkách. A jedna ramínka mne upoutala. Myslel jsem, že na každém rameni by měla být dvě. Myslím to z důvodů fyzikálních. Z hlediska statiky. Tady byly dohromady dvě, na obou ramenách dohromady.

Vlastně ani nevím, proč jsem si toho povšimnul. Vždyť v Lidovkách, které tu čtu, je tolik zajímavého. A z problémů ramínek jsem ve svém věku už dávno vyrostlý.

LUCYNA PRZECZEK-WASZKOVA

I
pierwszy dźwięk dnia
śpiew
zanim do Ciebie zaniosę
słowa
ptaki
znajdą
ziarno
podkradną z kłosa
same zatroszczą się o obfitość
a u mnie słyszeć Vivaldiego
skrzypce próbują
dorównać głosom
danym przez Ciebie
wirtuozeria skrzypka
wprawiała w osłupienie
słuchaczy z wyboru i przez przypadek
zagrały wszystkie zmysły
symfonię
bez słów

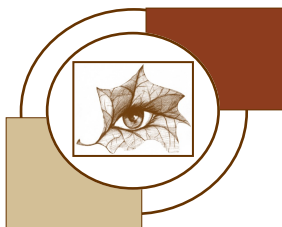
S L N K O

Bodka za nocou
Sleduje ma
aj keď som
jej ruku nepodala

Aj keď ju mrak
strčí do vrecka
roztápa jeho výhru
na opačnej strane

xxx

Škrípajúce dvere
Zaseknutý kľúč
v zúženom hrdle
A moje nohy v prievane
tancujú nedopovedané
Unavené raz skončia
v namazaných pántoch
a vystretými rukami
objímu novú kľučku

Umarłam w piątek

Umarłam w piątek, kiepska sprawa,
I choć nie była to męczarnia,
To szkoda trochę jest mi męża,
Co jęczy: "Żona mi umarła".

Zawodzi matka, że jej przykro,
Bo śmierć poniosłam - pierworodna,
I trzeba będzie iść na pogrzeb,
A jej sukienka jest niemodna.

Syn mój jest smutny smutkiem tęgim,
Na myśl o świętach bez matuli,
Bo przecież Mikołaja nie ma,
Więc kto za prezent mu zabuli.

Smutny jest ojciec, smutni bracia,
Smutna teściowa i szef w pracy,
Smutek ogólny zapanował,
I chyba tylko mi jest cacy.

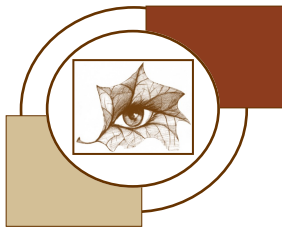
Chociaż przyznaję, data kiepska,
Mogłam przekręcić się w niedzielę,
Bo jak pomyślę o weekendzie,
To razem z nim idzie w cholerę,

Spokój co go w pakiecie wzięłam,
Razem z tym całym umieraniem,
Dwa dni wolnego utracone,
To musi być pokutowanie.

Tmy

Môj priateľ raz napísal,
že ľudské duše
nevyhnú sa tmám.
Mal pravdu,
bol jednou z nich,
z tiem postavil si chrám.

Tak veľký staviteľ
s láskavým srdcom
bol strojcom ľudských drám.
Tehličky života
nespojil v pevný val.
Zúfalo hľadiac
ku svetlu v diaľke
pod svoje tmy
sa pochoval.

Slnčné sny

Ráno zobudí ma slnko,
keď svojou žiarou poštekli mi tvár,
keď príbeh noci stráca sa mi za očami
a rýchlo beriem do rúk snár.

Vzrušená hľadám, čítam, pátram
čo útržky sna mi prezradiť majú,
vnímam symboly a pocity, no najmä ľudí,
tých dobrých čo mi prajú.

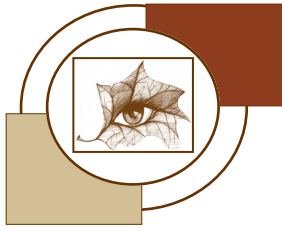
Ešte ležím, cítim, teším sa
vlastne ani neviem presne z čoho,
veď slnko požehnalo moje dnešné sny a plány
a tých ja mám predsa vždy mnoho.

Ešte i zem na ktorú rovno zo sna vkročím
je teplom slnka vydláždená.
Pomaly k oknu kráčam a obdivujem výhľad,
ktorým som každé ráno očarená.
Vidím modrú oblohu i zelené hory,
za ktorými naše drahé slnko spáva
ten obraz požehnáva dnešný jedinečný deň
s tým pocitom slnka vo mne každé ráno vstávam.

Pani w żółtej sukience

Pani w żółtej sukience nigdy nie wychodzi. Pani w żółtej sukience mieszka sama po drugiej stronie ulicy i gra na skrzypcach przy oknie. Moje okno, podwórko, ogrodzenie, chodnik, ulica, chodnik, ogrodzenie, podwórko, jej okno. Symetria.

Ludzie schowani za przezroczystą taflą szkła są przerażająco ciekawi. Boję się ich trochę, tej pantomimy, gestów, słów i ruchów bez dźwięku, ale jednocześnie nie mogę oprzeć się pokusie patrzenia. Ten pan z parteru, który przez ostatnie lata swojego życia patrzył przez okno chyba całodobowo, miał tą samą minę, co wszyscy, ten sam wyraz obojętności, bo w życiu widzieli już wszystko, co można zobaczyć z tej perspektywy i wiedzą, że na coś nowego nie ma co liczyć, bo nic nowego wydarzyć się nie ma prawa. Są więc ci wszyscy bezimienni, szklani ludzie, ale jest też Pani w żółtej sukience, która nie patrzy, która nie widzi, bo jest niewidoma, więc gra na skrzypcach dla siebie, bo zza szyby nie słyhać jej wcale, ale ja i tak wiem co i kiedy gra. Czasami gra „Lux Aeternę”, „Meltdown”, albo „Ghost of a future lost”, czasami „Magistra Nocte” w wersji smyczkowej, a czasami „Esperandote” i puszczam sobie to wtedy, a muzyka pokrywa się z ruchem jej smyczka i myślę, że jednak warto walczyć, choćby tylko dla niej. Myślę też, że kiedy ona zniknie, ostatnia iskra nadziei zniknie razem z nią, a wtedy trzeba będzie odejść, lub zostać i umrzeć. Ale jedno wiem na pewno. Gdziekolwiek skończę, gdziekolwiek ucieknę, gdziekolwiek znajdują się ci, którzy już uciekli, to pewne jest to, że „Utopieni w gównie nawet to miejsce wspominać będziemy jak raj na ziemi”.

Pustý deň

niečo už viem
o láske
do dna
s vypätím síl
ona sa poddá

za súmrak
vkráda sa
horkastá príchúť
nože podľ mademoiselle
spálime pýchu

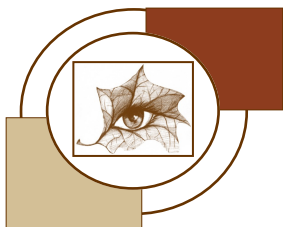
Nokturno

dolievam víno
v polotme nad knihou
príbehom po okraj

ty si tá modlivka
ja večný pobehaj
viem, je to vzdor
rozvitým vetám
na hranu zvoní nám
malá slovná pieta

DEJEPISNÁ

Odstavce v učebniciach dejepisu
letopočty fakty strohé...
Mená panovníkov
podobizne pomníky
tých čo hnali sa do vojen
Súvislý sled bojov
sú ľudské dejiny
Kto poučí sa z histórie prvý?
Ťaženia obliehania
vypálené dediny
bitky masakre
hromady zabitých koní
Učiteľka života
sa v nich nepapre
Koho to dnes ešte bolí?
Hektolitre potu slz a krvi...
Kam tie sa podeli?
V učebniciach dejepisu
sa o nich nepíše
Vsiaknuté sú v zemi
Drancovanie hlad útrapy
aký to má zmysel?
Namiesto náruče lásky
človek vo smrtnom objatí
A víťazom aj porazeným
vietor zaševelí:
Prach si a v prach sa obrátiš...

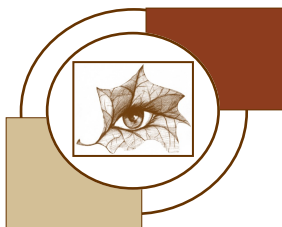
Martin pracoval na okraji Plzně v moderní prosklené budově zahraničního investora. V okolí objevil starý bunkr, chodil do blízkého lesa nebo do rozpadající se garáže, která tu zůstala po vojenském letišti. Tam rád fotil holky mezi bordelem od bezdomovců. Martin dělal lepšího vrátného, tj. obsluhu recepce. Jmenovku s označením jeho pozice jako „Desk manager“, ale raději nechal zavřenou v šupletí. Skoro každý měsíc nabírala firma nové lidi. V prvních dnech po nástupu dostávali tito nově příchozí zaměstnanci od Martina papírové náhradní kartičky jako návštěva. Obvykle se stávalo, že po pár dnech, maximálně týdnech pak dostali od IT oddělení klasicky již čipové elektronické přístupové karty. I začátek tohoto měsíce byl podobný. Jen jedna kolegyně, která nechodila do práce každý den, si od Martina již déle jak dva týdny stále vyzvedávala náhradní papírovou kartu. Chvilku po příchodu na ni již volal oblíbený vedoucí IT oddělení, že má pro ni už pár dní hotovou elektronickou čipovou kartu, že si o ni již mohla říct dřív. Když za pár hodin kolegyně odcházela domů a odevzdávala papírovou propustku, Martin na ni zavolal: „Tak už jste to konečně dostala? Tady to dostanou někteří brzo i za dva dny“. Naproti recepci stojící kolega, se na Martina tak divně podíval. „Aha, to by mohlo být vysvětlováno různě“, nejistě se Martin pousmál, když pochopil kolegovo gesto beze slov a vzpomněl si na okřídlený vtip: „Pane doktore, já jsem to nedostala. Ale my Vám také nic neposílali“. Jak se tvářila, odcházející kolegyně s čipovou kartou, si Martin bohužel nezapamatoval.

VĚŘÍM...

Po milencích v trávě
zůstalo místo kde nic neroste
skvrny na slunci
nechávací černé stopy
nezajímá mě věštba z lógru
věřím že po noci přijde světlo
třeba Prometheovo
něco spálí a něco rozsvítí
na pustých místech
znovu vyrostou tráva.

PODZIM

Třetí dějství roku
v barevných kulisách
aktéři dramatu v hejnech
připraveni k obrovskému exodu
cvičně krouží před dlouhou poutí
navigace spuštěna
na zem dopadá ozvěna
rozepjatých křídel
kdo zobrazí a zachytí ten děj
naštěstí nevěští to beznaděj
zkáza je vykoupěna silou návratu
co podstatou je v onom dramatu.

Záhadné foto

Fotoaparát cvaká
clona spuštěná
nesčetněkrát
A ty stojíš usměvavá
křečovitá
záludná
i záhadná
jako socha co nemluví
Za víčky sníš svůj sen
o krásném princí
co naplní touhy
Bude to brzy?
Sochy nemluví

Štěstí šlo kolem

To padalo
modré z nebe
a listopad
se zbarvil žlutí
Vítr foukal ze strnišť
a cosi smát mě nutí
Zamýšlím se
co se stalo
když kolem štěstí
utíkalo
a něžně hladilo
flirtovalo

Tam - na druhej strane

Tesne pred siedmou ráno (samozrejme s výnimkou víkendu) sme sa zvykli všetci traja stretávať pri spoločnom stole. Moja manželka chystala raňajky, dcérka práve dojedala makovník s plnotučným mliekom a ja som očami behal po športovej rubrike, ktorá sa nachádzala na posledných dvoch stranách mojich obľúbených novín.. V tom okamihu mi zazvonil mobil. Na display zasvietila predvoľba 0902. Chvíľu som váhal či to mám vôbec zdvihnúť, ale napokon mi to nedalo. Tuším sa tomu hovorí osud, alebo tak nejak.

„No prosím“ vypadlo zo mňa.

Ticho.

„Prosím“ trochu som pritlačil na zachrípnutý hlas.

„Dobrý deň“ nádherne zaspievala do telefónu.

„S kým hovorím?“

„Nechcete sa so mnou stretnúť?“ navrhla mi bez toho, aby sa predstavila.

„Môžem vedieť aspoň vaše krstné meno?“

„A načo? Nie je to takto krajšie?“

„Nepoznám vás.“

„Tak sa pýtajte. Ale meno ani svoj výzor vám neprezradím.“

„Prečo, bol by som sklamaný?“ trochu som ju podpichol.

Uzemnil ma úprimný zvonivý smiech. „To ja predsa nemôžem posúdiť. Ale myslím si, že... Nebuďte taký obmedzený. Skúste ísť na to inak..“

„Tak mi aspoň prezradte kde pracujete.“

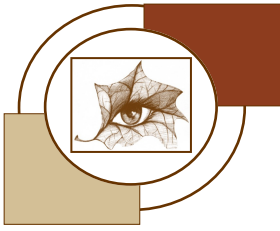
„To ste už tak strašne dospelý? Ešte to zaklincujte otázkou o mesačnom príjme a prisahám, že vám položím“ vyhrážala sa. Ale iba naoko. Našťastie.

„Nie som novinár, pomôžte mi.“

„Študujem. A okrem toho rada maľujem. Zbožňujem kvety. Hlavne palmy a kaktusy. Píšem básne. Pozerám romantické filmy a verím v lásku na prvý pohľad. Milujem dážd'. A zvieratá.“

„Ste na drogách?“ sarkasticky som ju uzemnil.

„Ste nešťastný. Niekde hlboko vo svojom vnútri. Aj keď ste presvedčený o opaku.“

„Nie ste kompetentná, aby ste ma súdili. Vôbec nič o mne neviete.“

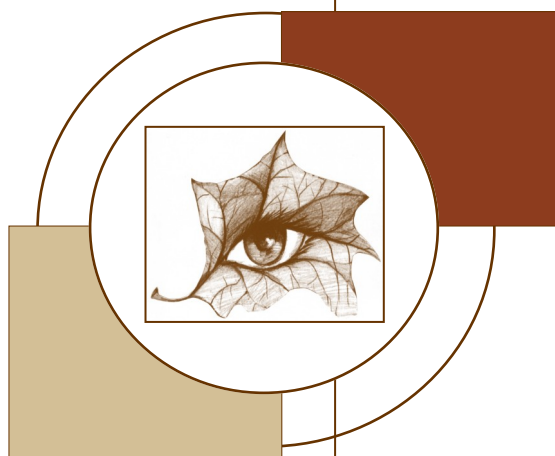
„Myslím, že sa mýlite. Ste typický muž. Nezložili ste mi len preto, lebo niekde v kútiku duše dúfate, že sa s vami vyspím.“

Rozosmial som sa. Ten smiech ju musel zabolieť.

„Uzavrime dohodu. Keď spolu dotelefonujeme, pošlem vám správu s adresou, na ktorej ma môžete zajtra o siedmej večer navštíviť. Je to na vás. Ak neprídete, nikdy viac vás nebudem kontaktovať. Takže zatiaľ.... alebo zbohom.“

MARTINSKÁ POETICKÁ JESEŇ 2014

**11. ročník stretnutia
literárnych klubov
a autorov zo Slovenska, Česka,
Poľska a Maďarska
v dňoch 19. - 21. septembra 2014**

Na organizácii sa podieľali:

**Žilinský samosprávny kraj -
Turčianska knižnica v Martine,
Literárny klub DURIA, Spevácky
súbor Priekopčanka, Daniel
Zemančík, Marián Blažej, recitá-
tori Martin Klein a Milada
Záthurecká.**

**Podujatie finančne podporili:
Matica slovenská a Miestny
odbor Matice slovenskej
v Martine.**

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MARTINSKÁ POETICKÁ JESEŇ 2014 — ALMANACH TVORBY ÚČASTNÍKOV

VYDALA TURČIANSKA KNIŽNICA V MARTINE

V ZRIAĐOVATELSKEJ PÔSOBNOSTI ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

ZOSTAVILI: TAĽANA SIVOVÁ A MGR. BIBIANA PANIAKOVÁ MELIŠOVÁ

GRAFICKÁ ÚPRAVA: MGR. BIBIANA PANIAKOVÁ MELIŠOVÁ

**PRÍSPEVKY POSKYTLI: Mária Bajnoková, Oldřich Bania, Ľubomír Budinský, Ja-
rek Czaja, Il'ja Čičvák, Eva Fabiánová, Ľudovít Farkaš, Jiří George Figura,
Václav Franc, Imrich Fúhl, Milan Gonda, Marián Herčút, Jana Herútová,
Jana Herčútová, ml., Magdaléna Hríbová, Jiří Kalivoda, Marcela Kubová,
Jakub Lazarčík, Marek Matuška, Libuše Matysíková Mirizmá Kirkov, Peter
Mišák, Eva Očkayová-Kalabusová, Blažená Ovsená, Bibiana Paniaková
Melišová, Bohumír Procházka, Lucyna Przewczek-Waszkowa, Marta Rybková,
Jacek Sejmej, Taťana Sivová, Ala Stašiková, Magda Trojanowska, Pavel
Urban, Anna Ursini-Jamrišková, Marek Velebný, Bohumír Vidura, Dajana
Zápalková, Miloš Zvrškovec**